

ת"פ 6138/02/20 - גיא יצחק הירשפלד נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 6138-02-20 מדינת ישראל נ' הירשפלד
תיק חיצוני: 511444/2018

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המבקש	גיא יצחק הירשפלד
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

בקשה זו, לפי סעיף 108 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ") עניינה בקשת ההגנה לקבל לידיה מסמכים הקשורים לאירועי גזענות שונים, בעיקרם כנגד יוצאי אתיופיה.

בראשית הדברים יובהר כי כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של העלבת עובד ציבור ממניע גזעני, בניגוד לסעיף 288 ביחד עם סעיף 144 בחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 16.11.18 בצהריים הגיע כוח מג"ב לצומת "הדואר" סמוך ליישוב טלמון, לצורך פעילות מבצעית. בצומת שהו באותה עת עשרות פלסטינים אשר חסמו את הכביש לכיוון הישוב נילי, הבעירו צמיגים וידו אבנים אל עבר הכוח. בשלב זה, ניגשו אנשי הכוח לאבטח כביש סמוך בו שהו עשרות פלסטינים אשר אף הם ידו אבנים לעבר הכוח. במהלך פעילות הכוח, התקרבו אליו מספר פלסטינים, ובתגובה הושלך לכיוונם רימון הלם, לצורך הרחקתם.

בשלב זה, הנאשם (להלן גם: "המבקש") אשר שהה במקום ביחד עם ההמון הפלסטיני, התקרב למרחק של כ- 10 מטרים מהכוח ואמר לעברם של השוטרים אביב אדגה ונגסה ביטאוזה - **"תחזור תחזור למכלאה שלך, תחזור למכלאה, לא נותנים לך להיכנס למועדון אז אתה בא לפה להוציא את העצבים שלך? לא נותנים לך להיכנס למועדון אתה בא פה נהיה גבר על הפלסטינים? את כל המשפחה כבר העלו מאתיופיה או שהם נשארו באתיופיה כי הם לא בצבע הנכון? ככה זה דופקים אתכם בישראל אז אתם באים לפה מרגישים גברים. למה לא נותנים לך להיכנס למועדון בארץ, אולי פה בכפר יתנו לך להיכנס למועדון, יתייחסו אליך ביותר בכבוד מאשר בישראל".** בהמשך, שר הנאשם לעבר השוטרים **"אפסים, אפסים"**.

טענות המבקש

במסגרת דיון שהתקיים בפניי ביום 4.6.20 ביקש ב"כ המבקש שהות לשם הגשת בקשות, ובהמשך הגיש את הבקשה נשוא החלטה זו.

במסגרת הבקשה המושתתת על ס' 108 בחסד"פ, טוען המבקש כי לצורך הגנתו נדרשים לו המסמכים הבאים:

- א. נתונים ודו"חות אודות מקרי גזענות בכניסה למקומות ציבוריים, כולל ולרבות מקומות בילוי כלפי יוצאות ויוצאי אתיופיה.
- ב. נתונים ודו"חות אודות מקרי גזענות מצד גורמי אכיפה שונים, ובמיוחד מצד משטרת ישראל, כלפי יוצאי ויוצאות אתיופיה.
- ג. נתונים ודו"חות אודות מקרי גזענות כלפי יוצאות ויוצאי אתיופיה מצד רשויות הדת או על רקע הלכתי/תורני.
- ד. נתונים ודו"חות אודות מקרי גזענות כלפי פלסטינים, "ערביי ארץ ישראל" כדבריו, ואלו החיים ביהודה ושומרון, בשטחים הנמצאים בשליטת המשיבה.
- ה. מסמך היסוד המגלה את הטעם להקמת היחידה הממשלתית לתאום המאבק בגזענות, מכוחו הוא מבקש ללמוד מהו הטעם אשר הוביל להקמת יחידה ממשלתית למאבק מאורגן בגזענות, תחת משרד המשפטים.

לטענת המבקש, במסגרת הגנתו הוא מבקש להראות כי הדברים אותם אמר הם ההפך הגמור מגילוי גזענות. כן טוען הוא כי דבריו הוצאו מהקשרם באופן מכוון, וכי המשיבה עצמה מאשרת שהדברים שיצאו מפיו הם אמת לאמיתה.

לטענתו, קיימים גילויי גזענות, בין היתר כלפי יוצאי אתיופיה, מצד המשטרה, מצד הממסד הדתי ובמקומות בילוי ופנאי, וכי על רקע גזענות ממוסדת הוקמה במשרד המשפטים יחידה למאבק בגזענות אשר תפקידה כולל איסוף מידע ונתונים, סיוע בגיבוש מדיניות ותאום בין כלל זרועות השלטון בכל הנוגע למאבק בגזענות. נטען כי את התלונה כנגד המבקש הגיש ראש היחידה.

לדברי המבקש, במהלך המשפט יוכיח כי העלבון והטרדיה באשר לגזענות, רובצים על כתפי המדינה, ומכאן שהנתונים והדו"חות המבוקשים על ידו באשר לגזענות כלפי יוצאי אתיופיה, כמו גם כלפי פלסטינים ומבקשי מקלט, הכרחיים להגנתו.

צוין כי המבקש הוא פעיל פוליטי, כי האירוע התרחש במהלך פעילותו הפוליטית, וביטוייו נטועים עמוק בליבת חופש הביטוי הפוליטי ונאמרו בהקשר פוליטי וכחלק מביקורת פוליטית. לטענתו, בהתאם להלכה הפסוקה, באיזון בין חופש ביטוי פוליטי לבין העבירה של העלבת עובד ציבור - על חופש הביטוי הפוליטי לגבור.

תשובת המשיבה

המשיבה מתנגדת לבקשה בהיעדר רלבנטיות.

לטענתה, אף אם יילמד ממסמך כלשהו כי קיימת גזענות כלפי בני העדה האתיופית, אין זה רלבנטי לאימרתיו של המבקש, אשר כוונתו כלפי חיילים ולא כלפי המדינה. לפיכך לא יהא בכך כדי להפחית כהוא זה מדבריו הגזעניים והמעליבים כלפי החיילים.

הוטעם כי על בית המשפט להכריע במסגרת תיק זה אם דברי המבקש מהווים העלבת עובד ציבור ממניע גזעני, ולא אם קיימת תופעה של גזענות בציבור הישראלי או יחס גזעני או מפלה של המדינה כלפי עדה כזו או אחרת.

אשר לטענת המבקש כי דבריו הם אמת צרופה, טוענת המשיבה כי אין המדובר בתביעת לשון הרע, הגנת "אמת דיברתי" אינה חלה בעבירה המיוחסת למבקש, ובוודאי שהיא אינה רלבנטית כאשר מדובר בגידופים ברורים ולא בביקורת לעבר מי שכלפיו הם הושמעו.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, את הוראות הדין בהתאם ללשון ותכליתן כמו גם את הפסיקה, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

כאמור, כנגד המבקש הוגש כתב אישום בגין עבירה של העלבת עובד ציבור ממניע גזעני. עסקינן בעבירה במסגרתה נדרש בית המשפט למלאכת איזון, כפי שעמד עליה ב"כ המבקש בבקשתו, בין החובה להגן על עובדי ציבור אשר במסגרת ביצוע מלאכתם נאמרות כלפיהם אמירות פוגעניות ומעליבות, לבין זכות היסוד של חופש הביטוי.

סעיף 108 בחסד"פ מורה כי:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו".

תחילה יוטעם, כי הבקשה שבפניי חריגה בנסיבותיה. אין המדובר בבקשה לקבלת מסמכים הרלוונטים באופן ישיר לעדותו של עד תביעה (כגון בקשה לקבלת מסמכים רפואיים/טיפוליים או יומן מתלוננת בעבירת מין), ובדומה אין המדובר בדרישה הנפוצה יחסית בשנים האחרונות, לקבלת מידע המסייע למבקש לטעון כנגד מדיניות האכיפה כלפיו וכנגד הגשת כתב האישום בעניינו.

דומה כי מהבקשה עולה רצון המבקש להצביע באמצעות המסמכים המבוקשים, על קיומה של גזענות, ממוסדת או

אחרת, כלפי מגזרים שונים באוכלוסייה, ובהם כנגד יוצאי אתיופיה.

בהתאם להלכה הפסוקה, על המבקש צו מכוח סעיף זה מוטל הנטל להציג תשתית ראשונית המבססת את טענתו ומצדיקה להעמיד לעיונו את החומר המבוקש.

בבוא בית המשפט להכריע בבקשות מכוח סעיף 108 בחסד"פ, עליו לשקול בין היתר את הרלבנטיות של החומר ואת ערכו הראייתי. בשלב הראשון בוחן בית המשפט את מידת הזיקה, הנגיעה והרלבנטיות של החומרים שהתבקשו, בהתחשב בטענות ההגנה שנפרשו לפני בית המשפט, ובשלב השני, וככל שאכן קיימת רלוונטיות, יערך איזון בין האינטרס שבגילוי החומרים לבין אינטרסים נוגדים אחרים, בהתחשב בכך שזכות העיון, ככל זכות, אינה מוחלטת (ר' בג"צ 9264/04, **מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים ואח'**, ניתן ביום 6.6.05 (פורסם בנבו)).

לפיכך, מחד יש לשקול זכותו של הנאשם להליך הוגן ומניעת עיוות דין בעניינו, ובכלל זה לצמצם את פערי הכוחות בין ההגנה לבין המאשימה, ומנגד יש לשקול את מידת הרלוונטיות של החומר המבוקש, לצד יעילות ההליך הפלילי והנטל אשר יוטל על המאשימה, ככל שתחויב בקיום בקשת הנאשם.

נפסק כי גם לפרשנות מרחיבה, הננקטת פעמים רבות בבקשות מעין אלו, קיימים גבולות, וכי אין לאפשר מסע דיג או לפתוח בפני ההגנה כל דלת אפשרית לשם השגת חומרים אשר הרלוונטיות שלהם להגנת הנאשם ערטילאית, שולית ורחוקה. על הנאשם להוכיח כי לחומרים המבוקשים יש נגיעה לכתב האישום, ולו נגיעה עקיפה:

"בית המשפט אינו אמור להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, או כאשר הרלבנטיות של החומר לתביעה היא רחוקה ושולית"
(בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' ליאל שיינר**, פ"ד סו(3), 442).

בראי הדברים האמורים לעיל אבחן את טענות ההגנה של המבקש, מכוחן הוא מבקש לקבל את המסמכים המפורטים בבקשתו.

אשר לטענת המבקש כי האמירות המיוחסות לו הוצאו מהקשרן - הרי שלשם ביסוס טענה זו הוא אינו נזקק לחומרים המבוקשים.

בדומה, ככל שיבקש המבקש לשכנע במסגרת הבאת הראיות כי ביקש בדבריו להלין על יחסם של החברה הישראלית או הממסד, כלפי מגזרים שונים ובהם יוצאי אתיופיה - יוכל לעשות כן ללא המידע המבוקש.

ככל שמבקש הוא להוכיח כי בחברה או בממסד קיימים גילויי גזענות, בין היתר כלפי יוצאי אתיופיה, וכי על רקע זה הוקמה יחידה למאבק בגזענות - הרי שעל פניו, ובזהירות הנדרשת בטרם נשמעו ראיות בסוגיה זו, אציין כי דומה שאין בטענות אלו, גם אם ימצא כי יש בהן ממש, כדי להוות הגנה למבקש, המואשם בהפניית אמירות גזעניות כלפי

שוטרים/חיילים, ולא בתקיפת המדינה או מוסדותיה.

מכל מקום, ככל שיבקש ללמוד על הגזענות הנטענת על ידו, יוכל לעשות כן באמצעות חקירת עדי התביעה, או באמצעים אחרים אשר אינם מושתתים על איסוף חומרים עבורו על ידי המשיבה.

אשר להנמקתו השלישית של המבקש, לפיה האירוע התרחש במהלך פעילותו הפוליטית, וביטויי נטועים בליבת חופש הביטוי הפוליטי ומוגנים בהתאם לפסיקה, הרי שגם לשם שכנוע באמור לעיל לא נזקק המבקש למסמכים שהתבקשו על ידו.

בהתחשב במפורט לעיל, איני מוצאת שיש מקום לאפשר למבקש לקבל את הנתונים אותם ביקש, וסבורתני כי היעדרות לבקשה תהווה משום הרחבה ניכרת של המקובל במסגרת ההליך הפלילי.

פתוחה כאמור בפני המבקש הדרך לחקור את עדי התביעה, או כל עד רלוונטי אחר לשם ביסוס טענותיו.

נוכח דברים אלו - נדחית הבקשה.

ניתנה היום, ה' אב תש"פ, 26 יולי 2020, בהעדר הצדדים.